

Den hjelpsomme okkupanten av Kjersti Ericsson

Den tyske majoren Welsler kommer til ei nordnorsk kystbygd i 1943 for å lede et byggearbeid. Selv om lokalbefolkningen er skeptisk til tyskeren, får han etter hvert et godt forhold til noen av dem. Særlig blir han betatt Terje, en gutt som er bare året eldre enn Welsers egen sønn hjemme i Tyskland. Welsler synes Terje er noe av det vakreste han har sett. Han utvikler snart følelser for gutten som synes som mer enn faderlig omsorg. Vi får ta del i Welsers indre drama midt i den dramatiske rammen krigen gir, der han stadig slites mellom følelser og beskyttelsestrang overfor lokalbefolkningen, og pliktfølelse og lojalitet til den tyske okkupasjonsmakten.

Kjersti Ericsson debuterte i 1968 med diktsamlingen Fotnoter i rødt, siden da har hun gitt ut en rekke romaner og diktsamlinger. I 2009 ble hun tildelt Språklig samlings litteraturpris

Det blir aldri lyst her av Tina Åmødt

Et ungt par flytter til en liten bygd i Finnmark. Eli har fått jobb som fisker, og skal renovere hennes avdøde onkels hus. Sara blir med, det blir fint med en endring i omgivelsene. Sara bruker dagene til å fotografere, og til å vente på Eli. Hun strever med tilværelsen i den lille bygda hvor det alltid er mørkt. Eller kanskje hun bare strever med tilværelsen. Dette er en rå og intens historie om komplekse relasjoner, avhengighet og makt.

Tina Åmødt debuterte i 2010 med Anleggsprosa, som vakte stor begeistring blant lesere og kritikere. Hun arbeider også som journalist og litteraturanmelder, og er tidligere student ved Litterære Gestaltning i Gøteborg.

Farsmålet av Gerd Mikalsen

«Du og far din er som fyrstikker», sier mora. «Dere tenner lett, men brenner fort ut.» Det er ikke lett å være ei ung samisk jente med en streng far i et lite religiøst samfunn i Nord-Norge på 1960- og 1970-tallet. En selvbiografisk oppvekstroman om identitet og språk, om far-datter forhold, og om foreldrenes oppriktige ønske om å sikre fremtiden til barna sine, og om prisen på fornorskingen.

Sorgen over tapt språk og en far som tilsynelatende var en annen, var bakgrunnen for at Gerd Mikalsen fra Manddalen valgte å gå i gang med skriveprosjektet, som har resultert i debutromanen «Farsmålet». Boka finnes også på nordsamisk med tittelen Áhčigiella.

Hver måned vil bibliotekene i Finnmark levere en side med litteratur- og kulturstoff til glede for Finnmarkens lesere.

Det er gøy å snakke om litteratur!

Litterære samtaler i tre bibliotek

HANNE ARNRUP-ØIEN, ANN-BRITT SKOG OG SUNNIVA KNUTSEN

Tre finnmarksbibliotekarer dro på miniturné i Finnmark for å presentere forfattere og bøker som skal være med på Finnmark Internasjonale litteraturfestival (Finnlitt) i Alta. Selv om bibliotekarer er omgitt av bøker hver dag, er ikke så ofte vi har anledning til å snakke i dybden om litteratur. Men med temaet på Finnlitt, som er Ærlig talt!, som bakteppe hadde vi nå en gylden anledning til å få gjort nettopp det gjennom prosjektet Litterær salong.

Bibliotekarene Hanne fra Kjøllefjord bibliotek, Ann-Britt fra Porsanger bibliotek og Sunniva fra Finnmark fylkesbibliotek besøkte bibliotekene i Kjøllefjord, Mehamn og Lakselv. Her ble det lagt opp til en ærlig samtale om bibliotekarenes lesning av utvalgte Finnlitt-bøker. Bibliotekarene hadde valgt seg forskjellige bøker som de presenterte, og alle hadde lest Arv og miljø av Vigdis Hjorth.

Bøker som ble presentert på turneen var:

Tung tids tale av Olaug Nilssen er en liten, lettlest bok. Tittelen kan for mange virke kjent da den har samme tittel som et kjent dikt av Halldis Moren Vesaas. Begge kan sies å handle om byrder og hvordan bære disse. Det handler om å takle en hverdag full av motgang når en har en sønn som er autist. For å bruke en annen kjent litterær metafor - det er en kamp mot vindmøller. Men boka er også en vakker kjærlighetshistorie mellom mor og sønn som er ribbet for selvmedlidenhet. Den er sterk og vakker og anbefales.

Juha Itonkonen er en av de mest populære forfatterne i Finland for tiden. På Finnlitt er han aktuell med boka Sytten. Bibliotekaren syntes ikke denne boken var sånn «... åh, for ei bra bok». Men den tar opp et interessant aspekt, som også er relevant i norsk litteratur, hvor forfattere bruker stoff fra sitt eget liv og gjør det til litterære verk. Dette er «spot on» festivaltemaet: Ærlig talt, om løgn og sannhet i litteraturen. Det blir interessant å høre Juha snakke om dette selv på Finnlitt i Alta.

Så den fremmede ikke blir mer fremmed (Amas amas amasmuvvat) av Niillas Holmberg er en selvbiografisk diktsamling som tegner et bilde av en ung same med

BOKTURNÉ: Turneen resulterte i fine timer med samtale om bøker og forfattere hvor også publikum var engasjerte. Den siste litterære salongen blir gjennomført i Alta på Finnlitt. På bilde har du fra venstre: Ann-Britt Skog, Sunniva Knutsen og Hanne Arrrup-Øien.

røtter i den tradisjonelle samiske kulturen samtidig som han lever et urbant liv i byen. Bokas vakre dikt kan leses som en roman fra begynnelse til slutt da alle diktene er som fragmenter i en fortelling om Niillas. Den norske versjonen er gjendiktet av Rawdna Carita Eira.

Skamløs av Amina Bile, Sofia N. Srouf og Nancy Herz. Tenk deg at du får de velmenende rådene «ikke smil så mye» eller «husk at du ikke er en gutt.», og at du ikke får ta valg for deg selv. Det er det de skamløse jentene vil til livs. De tar et oppgjør med den sosiale kontrollen de lever under. Det handler om valg; de du tar selv og de som blir tatt for deg. Det er en lærerik bok som tar for seg mange av de problemstillingene jenter (ikke bare minoritetsjenter) opplever i dagens samfunn.

Vinterdans av Marit Beate Kasin er hennes unike beskrivelse av gjennomføring av Finnmarksløpet. Helt ærlig: hvordan er det mulig å være yrkesaktiv, hundekjører og skrive en bok om det samtidig? Marit Beate Kasin er rett og slett ei imponerende dame. Boka er visuelt fin, men om interessen for hundekjøring ikke er helt til stedet er det ikke sikkert man blir så grepet av teksten.

Ankomst av Gøhril Gabril-

sen (No) er en roman som er svært leseverdige om en biolog på forskningsoppdrag ved et øde fuglefekk lengst nord i Norge. Den har et fint driv og det bygger seg gradvis opp en uhygge. Dette er en bok som virkelig kan anbefales.

Syndsførlatelse av Yrsa Sigurðardóttir er krim nummer tre om etterforskeren Huldar og barnepsykologen Frøya. Her blir ei ung jente brutalt drept på kinoen hvor hun jobber. Like før hun dør ber hun om nåde og unnskyldning. Dette klippet sendes ut til alle hennes venner på Snap. Liket blir funnet med en lapp hvor det står tallet 2. Like etter blir en ny videosnutt, denne gangen av en gutt og tallet tre, sendt til hans venner. På snappen er han enda i livet. Yrsa Sigurðardóttir er en bestselgende og folkekjær islandsk forfatter som er vel verdt å sjekke ut.

Over elva av Laila Stien er en novellesamling i kjent Laila Stien-stil. Boka er en glimrende novellesamling og anbefales varmt.

Hvite Løgner av Asbjørn Jaklin er nok en krim hvor vi møter Alexander Winther, en tidligere soldat som nå jobber som journalist i Nordlys. Alexander blir etter hvert knyttet til et russisk lik funnet utenfor Olavsvern; en nedlagt marinebase ved Tromsø. Paral-

lelt med nåtidshistorien får vi en historie om Jurij som kommer over russegrensa i Finnmark tvangsevakueres, og han følger med. Alexander oppdager at nåtiden er knyttet opp til disse hendelsene i fortiden, noe som setter han i en umiddelbar farlig situasjon. Dette er en helt ok krim, men ikke en av Jaklins beste.

Arv og miljø av Vigdis Hjorth er en roman som virkelig har blitt gjennomdiskutert. Boka begynner med et arveoppgjør hvor to av barna blir tilgodesett med hytter på Hvaler, mens de to eldste barna ikke får det samme. Hvorfor er det slik? Etter hvert avdekkes det større familiekonflikter gjennom tilbakeblikk, drømmer og samtaler. Boka tar opp det som for mange er vanskelige temaer; og utfordrer både i forhold til tema og til hva en til enhver tid kan tillate seg å skrive om i det som kalles virkelighetslitteratur. En viktig bok, med mange skjønnlitterære finesser, men et tungt tema. Det kreves nok en del leseerfaring og litterær kapital for at boka skal treffe godt, selv om temaet arv og familiære konflikter rundt dette er kjent for de fleste. Den andre historien som avdekkes, kan nok virke tyngre å forholde seg til for enkelte.